

Caribisch Orgaan voor Hervorming en
Ontwikkeling i.o.

Landspakket Curaçao

Uitvoeringsagenda 1 april – 30 juni 2022

Op 2 november 2020 ondertekenden Curaçao en Nederland de onderlinge regeling voor de uitvoering van het Landspakket Curaçao. Sinds het ondertekenen van genoemde onderlinge regeling zijn de nodige stappen gezet voor de realisatie van een breed palet aan hervormingen. Deze hervormingen en toekomstige investeringen moeten bijdragen aan de weerbaarheid en veerkracht van de economie en samenleving van Curaçao. Good governance, solide overheidsfinanciën en sociale cohesie dragen hieraan bij. De Curaçaose economie moet aan duurzame groei- en verdienvermogen winnen, nieuwe kansen bieden aan burgers en bedrijven, en beter bestand zijn tegen crises.

In het Landspakket zijn maatregelen opgenomen op de volgende gebieden: financieel beheer; kosten en effectiviteit van de publieke sector; belastingen; de financiële sector; de economie; gezondheidszorg; onderwijs en het versterken van de rechtsstaat. De concrete afspraken waar deze maatregelen uit bestaan zijn opgenomen in een voortschrijdend uitvoeringsagenda, die elk kwartaal wordt bijgesteld. Voor u ligt thans de Uitvoeringsagenda over de periode van 1 april tot en met 30 juni 2022.

In het tweede kwartaal van 2022 worden voor meerdere thema's fundamentele onderzoeken en plannen van aanpak opgeleverd. Na (politieke) besluitvorming kan worden gestart met de uitvoering van de aanbevelingen en de daaruit resulterende maatregelen.

Zo zal voor Financieel Beheer de 'roadmap' om te komen tot een goedkeurende accountantsverklaring bij de jaarrekening van het Land Curaçao worden uitgebracht. Dit is een belangrijke pijler voor adequaat financieel beheer en verantwoording binnen de overheid. De hervormingsplannen voor het fiscale stelsel en de organisatie van de belastingdienst zijn de basis voor de benodigde veranderingen als gevolg van de resultaten van het onderzoek naar het functioneren van de belastingdienst.

Er wordt advies uitgebracht voor de verduurzaming van het Curaçao Medical Center (CMC). Om de continuïteit van de ziekenhuiszorg te garanderen zal spoedig worden besloten over de aanbevelingen.

In mei wordt het onderzoek naar het arbeidsmarktbeleid en de betreffende wet- en regelgeving afgerond. Dit onderwerp vraagt vervolgens om een goede dialoog met de diverse stakeholders. Dat geldt ook voor het tussenrapport dat de onderwijsinspecties van Curaçao en Nederland eind april zullen uitbrengen.

Verschillende plannen van aanpak worden in het tweede kwartaal tot uitvoering gebracht. Zo zal de aanbesteding worden gestart voor de doorlichting van overheidsentiteiten en wordt een pilot gestart om de uitvoering van het subsidieproces bij het ministerie van SOAW te onderzoeken. Verder wordt het domeinbeheer verder versterkt. Ook wordt gewerkt aan het effectiever maken van het criminaliteitsfonds. Tot slot zal in het komende kwartaal bijzondere aandacht worden besteed aan het realiseren van de geplande activiteiten voor een goed functionerende overheidsorganisatie.

Leeswijzer

In deze Uitvoeringsagenda zijn de gerealiseerde afspraken uit de Uitvoeringsagenda 2022-Q1 verdwenen, de afspraken uit de Uitvoeringsagenda 2022-Q1 die nog gerealiseerd moeten worden, zijn blijven staan en nieuwe afspraken voor het komende kwartaal (2022-Q2) zijn toegevoegd. Op deze manier is het overzichtelijk welke afspraken gelden voor het komende kwartaal. De beoogde resultaten worden doorgenummerd zodat duidelijk is dat er stappen vooraf zijn gegaan aan de huidige afspraken.

G.S. Pisas
*Minister-president van
Curaçao*

A.C. van Huffelen
*Staatssecretaris van
Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties*

Thema A:
Financieel beheer

Thema E:
Economische hervormingen

Thema B:
**Kosten en effectiviteit
publieke sector**

Thema F:
Zorg

Thema C:
Belastingen

Thema G:
Onderwijs

Thema D:
Financiële sector

Thema H:
Versterken rechtsstaat

Thema A: Financieel beheer

Doel • Het beheersen en het op orde krijgen van het financieel beheer en het financieel toezicht vanuit de noodzaak om als overheid 'in control' te zijn.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
A.1	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald hoe de financiële kolom wordt versterkt. Hierbij wordt in ieder geval gekeken naar de financiële en beleidscontrole (centraal en bij de diensten), de auditfunctie, en de positie van de Raad van Advies en de Algemene Rekenkamer. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	A.1.1	Doorlichting door Nederland samen met Curaçao van de praktijk van het begrotingsproces (met name de voorbereiding en opstelling van de begroting voor het komende jaar en de uitvoering van het lopende jaar (begrotingswijzigingen): begrotingsproces, begrotingsregels, meerjarenramingen (gewone dienst en kapitaaldienst), taken/verantwoordelijkheden/bevoegdheden (meest) relevante actoren (voorverkenning).	4. Onderzoeksrapportage opgeleverd.	30 juni 2022	Curaçao + Nederland	De datum is aangepast. Door een oplopend aantal coronabesmettingen kon de in januari geplande dienstreis (m.n. interviews) niet doorgaan. Deze reis is verschoven naar mei.
				6. Afronden beeld benodigde capaciteit en randvoorwaarden uitvoering deelprojecten Roadmap.	1 april 2022	Curaçao + Nederland	Op basis van de eerste resultaten is afgesproken dat een verdere verdiepingsslag wordt gemaakt. Daarom besloten de deadline met 1 maand te verschuiven.
				7. Besluitvorming over de algehele aanpak Roadmap.	30 april 2022	Curaçao + Nederland	Op basis van de eerste resultaten is afgesproken dat een verdere verdiepingsslag wordt gemaakt. Daarom besloten de deadline met 1 maand te verschuiven.
				8. Aanbesteding afgerond benodigde ondersteuning t.b.v. de implementatie van een nieuwe werkwijze om de doorlooptijd van de oplevering en controle van de jaarrekening fors te verminderen.	30 april 2022	Curaçao + Nederland	
				9. Intern auditplan en bijbehorende afspraken opgesteld tussen de IAD en SOAB om de doorlooptijd van de oplevering en controle van de jaarrekening fors te verminderen.	30 juni 2022	Curaçao	
				10. Verbeterd (jaareinde) proces en planning uitgewerkt om de doorlooptijd van de oplevering en controle van de jaarrekening fors te verminderen.	31 juli 2022	Curaçao	

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
A.1	(vervolg)	A.1.3	Overzicht van de taken & rollen van de instituties die betrokken zijn bij het begrotings- en verantwoordingsproces en eventuele verbetervoorstellen in de (onderlinge) samenwerking daarbij.	3. Plan van aanpak vastgesteld.	15 januari 2022	Curaçao + Nederland	Ten tijde van het opstellen van de uitvoeringsagenda is het plan van aanpak ingebracht voor vaststelling. Op basis van het (nog vast te stellen) plan van aanpak zijn de vervolgstappen al bepaald.
				4. Aanbesteding onderzoek naar de mogelijkheden om de positie en effectiviteit van de instituties te verbeteren.	30 april 2022	Curaçao + Nederland	Ten tijde van het opstellen van de uitvoeringsagenda is het plan van aanpak ingebracht voor vaststelling. Op basis van het (vast te stellen) plan van aanpak is deze vervolgstap al bepaald.
				5. Eindrapportage onderzoek naar de mogelijkheden om de positie en effectiviteit van de instituties te optimaliseren.	31 augustus 2022	Curaçao + Nederland	Ten tijde van het opstellen van de uitvoeringsagenda is het plan van aanpak ingebracht voor vaststelling. Op basis van het (vast te stellen) plan van aanpak is deze vervolgstap al bepaald.
A.2	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald of en hoe het gebruik van betrouwbare statistische informatie en data ten behoeve van beleidsontwikkeling en besluitvorming kan worden versterkt. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	A.2.2	Implementeren Plan van Aanpak Nationaal Statistisch Systeem (NSS) en mechanismen voor aanlevering, bewerken en disseminatie van data	1. Stakeholder engagement: binnen bestaande overlegstructuren van CBS Curaçao worden de afspraken in het plan aanpak geconcretiseerd.	31 augustus 2022	Curaçao	Beoogde resultaten en planning worden in reguliere besprekingen met stakeholders belegd. Dit proces van stakeholderengagement t.b.v. de implementatie van het Plan van Aanpak start vanaf vaststelling in de RvM.
				2. Opdrachtverlening Assessment NSS middels National Strategy for the Development of Statistics (NSDS) tool is opgestart.	30 juni 2022	Curaçao + Nederland	Het assessment leidt tot het opstellen van een nationaal statistisch programma, o.b.v. aanbevelingen over richtlijnen voor samenwerking en data-uitwisseling.
				3. Aanbesteding ontwikkelen Data Dashboard (portal en formats) gelanceerd.	30 juni 2022	Curaçao	
				4. Werven en start Juridisch consultant t.b.v. Wetgevingstraject NSS.	30 juni 2022	Curaçao + Nederland	De consultant zet zich in voor verbetering van bestaande of opstellen van een nieuwe statistiekverordening. Waar mogelijk wordt de verbinding gezocht met Aruba en Sint Maarten waar het gaat om het vernieuwen van wetgeving rond statistiek.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
A.3	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald of het subsidiebeleid, de uitvoering en de bestaande subsidierelaties voldoen aan de eisen: rechtmatigheid, legitimiteit, effectiviteit en efficiency. Op basis van de uitkomsten zullen aanpassingen aan beleid en/of uitvoering worden doorgevoerd en onrechtmatig verstrekte subsidies met inachtneming van de wettelijke kaders en rechtsbeginselen (indien proportioneel) worden teruggevorderd.	A.3.1	Bepalen (o.a. op basis van bestaande onderzoeken) of het subsidiebeleid, de uitvoering en de bestaande subsidierelaties naast de eisen van rechtmatigheid en legitimiteit voldoen aan de eisen van effectiviteit en efficiency en of de aanbevelingen uit het rapport "Mollen (2014)" en de het rapport van de Algemene Rekenkamer "Subsidie. Afwijkingen op de subsidieverordening en het subsidiebeleid over de jaren 2010 t/m 2015" (2018) zijn geïmplementeerd.	6. Uitvoering plan van aanpak vergroten effectiviteit en efficiency (rapport Mollen).	n.n.b.	Curaçao + Nederland	Ten tijde van het opstellen van de uitvoeringsagenda is het plan van aanpak ingebracht voor vaststelling. Op basis van het (nog vast te stellen) plan van aanpak zijn de vervolgstappen al bepaald.
				7. Aanbesteding onderzoek effectiviteit en efficiency subsidies afgerond.	30 april 2022	Curaçao + Nederland	Het rapport "Mollen (2014)" geeft aanbevelingen. Met dit vervolgonderzoek wordt een aantal van deze aanbevelingen uitgewerkt in een pilot bij SOAW, gericht op de doelmatigheid bij de subsidierelaties.
				8. Opstellen plan van aanpak implementatie subsidie-unit.	30 juni 2022	Curaçao + Nederland	Het rapport "Mollen (2014)" geeft aanbevelingen. Met dit vervolgonderzoek wordt een aantal van deze aanbevelingen uitgewerkt in een pilot bij SOAW, gericht op het verbeteren van het subsidieproces.
A.4	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald hoe de inkoopfunctie kan worden versterkt, zodat de overheid op een zo doelmatige en effectief mogelijke wijze de inkoop van goederen en diensten kan verrichten. Daarbij zal centralisatie worden overwogen. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	A.4.0	Dit wordt doorgeschoven naar een volgende uitvoeringsagenda				

Thema B: Kosten en effectiviteit publieke sector

- Doel**
- De doelmatigheid van de publieke sector verhogen door een verlaging van de public wage bill (in lijn met het Caribisch gemiddelde van 10 procent van het BBP) en het terugdringen van de kosten van de publieke sector in algemene zin;
 - het verhogen van de kwaliteit en de effectiviteit (inclusief uitvoeringskracht) van de publieke sector.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
B.1	De landen dragen zorg voor de continuïteit van vitale processen, waaronder in ieder geval wordt verstaan: elektriciteit, olievoorziening, internet en datadiensten, drinkwatervoorziening, vlucht- en vliegtuigafhandeling, scheepvaartafhandeling, betalingsverkeer, de hulpdiensten en communicatie daartussen en medische instellingen.	B.1.1	Doorlopend			Curaçao	
B.2	Op basis van een integrale doorlichting van de (semi-) overheidsbedrijven en overheidsentiteiten naar legitimiteit van publiek aandeelhouderschap (dienen ze publieke belangen/ doelen?), effectiviteit (bereiken ze de doelstellingen?) en doelmatigheid zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	B.2.1	Onderzoekskader bepalen en prioritering aanbrengen in doorlichting overheids-nv's.	2. Onderzoeksopdracht aanbesteed.	30 april 2022	Curaçao + Nederland	Door de latere vaststelling van het plan van aanpak is ook het aanbestedingstraject vertraagd. Vertraging is ontstaan doordat afstemming met stakeholders en goedkeuring COHO i.o. langer duurde dan verwacht.
		B.2.2	Uitvoeren doorlichting overheids-nv's.	1. Definitieve eindrapportage opgeleverd.	1 november 2022	Curaçao + Nederland	
B.3	Op basis van bestaand en/of aanvullende onderzoek wordt met de landen toegewerkt naar een versterking van het luchtvaartsysteem binnen het Koninkrijksverband. Het kan hierbij gaan om nauwe samenwerking van organisaties en het organiseren van uniforme werkprocessen, conform de internationale veiligheidseisen, waarbij gestuurd wordt op efficiëntie en kostenvermindering.	B.3.0	Afspraken die gemaakt worden in de regiegroep Luchtvaart zijn leidend bij de uitvoering van deze maatregel. Vooralsnog worden geen separate afspraken gemaakt in de uitvoeringsagenda.				
B.4	Op basis van een integrale doorlichting zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd om de kwaliteit, effectiviteit en uitvoeringskracht van de overheidsorganisatie te verbeteren, waaronder ook wordt verstaan de slagkracht van de ministeriële staven.	B.4.1.1	Implementatie MD-beleid topmanagement, waarin in ieder geval wordt ingegaan op taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden, aannamebeleid, in- door- en uitstroom, functievereisten, e.a. in lijn met de uitgangspunten uit het Strategisch personeelsbeleid 2020-2025.	3. Inrichtingsplan "bureau topmanagement", belast met uitvoering MD-beleid, gereed.	30 juni 2022	Curaçao	Datum geactualiseerd. In het tweede kwartaal komt een contourenschets Topkader (bestuursdienst) tot stand dat voorziet in inrichtingsprincipes.
				4. Start uitvoering inrichtingsplan bestuursdienst inclusief "bureau topmanagement", belast met uitvoering MD-beleid.	1 juli 2022	Curaçao	Datum geactualiseerd. Beoogde einddatum Q4 2023.
		B.4.1.4	Inzet "Community of practice" bij planvorming verbetering dienstverlening, ontkooking en efficiencyverhoging a.d.h.v. advisering NHC & COHO i.o.	1. Periodieke community-bijeenkomsten, onder externe begeleiding. Terugkoppeling aan NHC & COHO i.o.	Vanaf 2022	Curaçao	De community of practice wordt ingezet bij implementatie van beleid.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
B.4	(vervolg)	B.4.1.5	(risico)gerichte organisatiedoorlichtingen.	1.a. Bepalen door te lichten organisatie-onderdelen en processen.	15 februari 2022	Curaçao	Werving en selectie voor een projectleider wordt op korte termijn gestart. De projectleider maakt een inventarisatie van bestaande rapporten en reeds elders in het landspakket ingezette doorlichtingen. Waar nodig worden aanvullende doorlichtingen ingezet. Het ministerie SOAW en Rechtshandavingsketen krijgen hierbij voorrang.
				1.b. Bepalen onderzoekskader en planning.	1 april 2022	Curaçao	O.b.v. de inventarisatie onder 1a worden prioriteiten bepaald voor gerichte organisatiedoorlichtingen.
				2. Uitvoeren doorlichtingen.	1 augustus 2022	Curaçao	
		B.4.1.6	Pilot versterken management team ministerie SOAW	1. Vaststellen profiel t.b.v. werving MT-lid	15 april 2022	Curaçao	
		B.4.2	Implementatie aanbevelingen Doorlichting Wetgevingsfunctie	1. Actualiseren, consolideren en digitaliseren wettenbestand conform huidig staatsbestel (wegwerken achterstanden ontstaan na 10-10-10)	Q1 2023	Curaçao + Nederland	Ten tijde van het opstellen van de uitvoeringsrapportage is het definitieve Plan van Aanpak ingebracht voor vaststelling. Het Plan van Aanpak is benut voor het bepalen van de afspraken in deze en volgende uitvoeringsagenda's.
				2. Wetgevingsprogramma met realistische planning is opgesteld en wordt aangeboden aan de RvM (eens per jaar).	1 april 2022	Curaçao + Nederland	Dit betreft een van de eerste activiteiten gericht op de implementatie van de aanbevelingen volgens de planning in het Plan van Aanpak. In volgende uitvoeringsagenda's worden overige aanbevelingen opgenomen.
B.5	Op basis van onderzoek naar de primaire, secundaire en tertiaire arbeidsvoorwaarden (waaronder overwerkvergoedingen, verlofregelingen, bijzondere beloningen en toeslagen, reizen en reisvergoedingen, etc.) worden voorstellen voor mogelijke versobering ontwikkeld en geïmplementeerd.	B.5.3	In aanvulling op het vergelijkend onderzoek naar de primaire, secundaire en tertiaire arbeidsvoorwaarden wordt een benchmark onderzoek uitgevoerd waarin de arbeidsvoorwaarden uit de (semi)publieke sector worden vergeleken met de private sector.	2. Plan van aanpak aanvullend benchmark onderzoek vastgesteld.	1 april 2022	Curaçao + Nederland	Het opstellen van het plan van aanpak heeft vertraging opgelopen aan zijde van COHO i.o. Hierdoor schuift de datum voor vaststelling van het plan van aanpak en start aanbesteding op in de tijd.
				3. Aanbesteding aanvullend benchmark onderzoek gestart.	1 april 2022	Curaçao + Nederland	
				4. Aanvullend benchmark onderzoek gestart.	mei 2022	Curaçao + Nederland	

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
B.6	In het kader van een optimale personele inzet wordt de formatie, bezetting en daadwerkelijke aanwezigheid en inzetbaarheid van medewerkers van overheid en overheidsorganisaties onderzocht. Indien medewerkers onterecht loon ontvangen worden, afhankelijk van de situatie, maatregelen getroffen (o.a. stopzetten salaris, ontslagtraject).	B.6.2	Actueel houden managementrapportage formatie - bezetting.	1. Eens per kwartaal terugkoppeling aan NHC & COHO i.o.	15 april 2022	Curaçao	In overleg is besloten van een tweemaandelijks rapportage over te gaan op een kwartaalrapportage. Na afsluiting van een kwartaal wordt de rapportage steeds op de 15e aangeleverd.
		B.6.3	Implementatie mobiliteitsbeleid.	1. Beleidskader vastgesteld inclusief plan van aanpak implementatie.	1 januari 2022	Curaçao	Het beleidskader is vastgesteld door de RvM. Ten tijde van het opstellen van deze uitvoeringsagenda is het plan van aanpak in concept gereed en ingebracht voor vaststelling. Het plan van aanpak is benut om vervolgstappen te bepalen.
				2.a. Inrichten mobiliteitsbureau: procedures en processen ten behoeve van oplossen (juridische) knelpunten rond mobiliteit.	30 juni 2022	Curaçao	Voortgang rond implementatie van het mobiliteitsbeleid zal aan de hand van outputcijfers en toelichting in de volgende uitvoeringsrapportages vermeld worden.
				2.b. Inrichten mobiliteitsbureau: vaststellen richtlijnen en procedures voor toepassen (intern) herplaatsing actieven, flexibele inzet, gedwongen uitstroom en waarnemingen korter dan jaar.	30 juni 2022	Curaçao	
				2.c. Sociaal plan: concept ontwerp-Landsverordening Sociaal Plan gereed	30 juni 2022	Curaçao	
				4. Implementatie gereed.	Q4 2023	Curaçao	
		B.6.6	Moderniseren arbeidsvoorwaarden.	1. Beleidskader gereed	30 juni 2022	Curaçao	Datum geactualiseerd. Naar blijkt is het nodig om extra capaciteit aan te wenden voor het opstellen van het beleid. De werving en selectie voor een projectleider die aan de slag gaat met beleidskader wordt gestart.
B.7	Er wordt een aanpak ontwikkeld gericht op het terugdringen en beheersen van de kosten voor externe inhuur.	B.7.0	Dit wordt doorgeschoven naar een volgende uitvoeringsagenda.				
B.8	Op basis van een doorlichting van de HR-functie (beleid, HR-advies, administratie en instrumentarium) worden verbetervoorstellen ontwikkeld en geïmplementeerd.	B.8.2	Selectie projectleider & kwartiermakers versterking HR-functie.	1. Projectleider en kwartiermaker implementatie service delivery model aangesteld.	1 januari 2022	Curaçao	Deze deadline is een aantal keren verschoven en er is onvoldoende onderbouwing voor de aanhoudende vertraging. Nadere toelichting is te vinden in de uitvoeringsrapportages. De werving en selectie voor een projectleider wordt alsnog gestart.
		B.8.3	Vaststellen plannen van aanpak (tijdslijnen) op de onderdelen uit het overall plan van aanpak versterking HR-functie.	1. Prioritering van uit te werken deelplannen per onderdeel van de HR service delivery model.	1 februari 2022	Curaçao	Na aanstelling van de projectleider worden de prioriteiten bepaald.
B.9	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek wordt strategisch personeelsbeleid ontwikkeld. Hieronder wordt in ieder geval verstaan: - een strategische personeelsplanning i.r.t. de uitkomsten van de doorlichting onder B.4; - invoer van een prestatie-management systeem binnen het ambtelijk apparaat; - het beperken van de politieke invloed op personeelsaangelegenheden.	B.9.1	Herijken businessplannen 2010 naar meerjarige planning, waarbij een public wage bill van 10% BBP gerealiseerd wordt in 2026.		Vanaf 2022	Curaçao	De ontwikkeling van strategisch personeelsbeleid volgt op het versterken van de HR-functie (B8).

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
B.10	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zullen de behoefte en kosten met betrekking tot huisvesting inzichtelijk worden gemaakt en mogelijkheden tot kostenverlaging en verbeteringen worden onderzocht en, indien aanwezig, worden doorgevoerd. Beoogd is een kostenreductie van 20% in 5 jaar (begroting 2020 als ijkpunt) die verwerkt is in de begroting voor 2025.	B.10.2	Opstellen plan van aanpak (2.0) fase 2.	Plan van aanpak (2.0) met daarin de stappen die nodig zijn om te komen tot vastgoedsturing op portefeuilleniveau.	1 januari 2021	Curaçao + Nederland	Ten tijde van het opstellen van de uitvoeringsagenda is het plan van aanpak ingebracht voor vaststelling. Het plan van aanpak is benut voor het opnemen van vervolgstappen.
		B.10.3	Implementatie plan van aanpak	1. Instellen werkgroep clustering huisvesting overheid, aanwijzen contactpersoon per departement	1 april 2022	Curaçao	
				2. Inventarisatie overheidsvastgoed compleet maken, bestemming bepalen van objecten	15 juni 2022	Curaçao	Hierbij is bijzondere aandacht voor het op orde brengen van de administratie en de budgettaire kaders rondom vastgoed in overheidsbezit.
				3. Besparing overheidshuisvesting korte termijn a.d.h.v. 3 efficiency-voorstellen	30 juni 2022	Curaçao	
				4. Start beleidsvoorbereiding ten behoeve van hoofdlijnennotitie over governance overheidshuisvesting	30 juni 2022	Curaçao	De hoofdlijnennotitie staat stil bij de verdeling van bevoegdheden en verantwoordelijkheden van betrokken ministeries.
B.11	In het kader van een efficiënte overheid zullen de mogelijkheden voor een digitale overheidsomgeving en digitale dienstverlening worden onderzocht. Op basis van een onderzoek zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	B.11.1	Eerste quickscan stand van zaken.	3. Opstellen implementatie programma en plannen van aanpak.	1 april 2022	Curaçao + Nederland	Ten tijde van het opstellen van deze uitvoeringsagenda is de vaststelling van deze documenten nagenoeg afgerond. De plannen van aanpak zijn benut voor het bepalen van vervolgstappen in deze uitvoeringsagenda.
		B.11.2	Inrichten CIO office	1. Opleveren organisatieplan	30 juni 2022	Curaçao	
		B.11.3	Generieke cloud omgeving	1. Opleveren Proof of Concept	30 juni 2022	Curaçao	
		B.11.4	Uitbreiden functioneel systeem	1. Basis-installatie en configuratie gereed	30 juni 2022	Curaçao	
		B.11.5	Digitale identiteit	1. Instellen projectgroep	15 april 2022	Curaçao	
				2. Formuleren en lanceren onderzoeksopdracht	30 juni 2022	Curaçao	Waar mogelijk wordt opgetrokken met het team van Aruba dat zich met digitalisering bezighoudt, in het verkennen van de mogelijkheden tot het realiseren van een digitale identiteit.
		B.11.6	Stelsel basisregistraties: Fase 1 staat in het teken van het afronden van activiteiten rond de introductie van vernieuwde software die levering van persoonsinformatie aan afnemers als het vergunningeloket mogelijk maakt.	1. Het inrichten van een gedocumenteerde software omgeving voor tests en productie.	30 juni 2022	Curaçao	Dit betreft activiteiten die zijn opgestart in het kader van de Groeistrategie.
				2. Het bouwen van een Algemene Stekker voor de koppeling met niet-standaard afnemers en het ontwikkelen van tools voor vergelijking en synchronisatie van de inhoud van een basisregister met een afnemersbestand worden afgerond.	30 juni 2022	Curaçao	Dit betreft activiteiten die zijn opgestart in het kader van de Groeistrategie.
B.13	Maximaliseren duurtetoeslag op 100 procent van salaris; verlagen huidige duurtetoeslag uitkeringen met 10 procent (en geen indexering), waarbij rekening zal worden gehouden met mogelijk onevenredige financiële implicaties in individuele gevallen.	B.13.1	Besluitvorming over implementatiemogelijkheden, op basis van door Curaçao aan te leveren gedegen onderbouwing.	3. Uitvoering besluitvorming.	n.n.b.	Curaçao + Nederland	De maximalisatie van de duurtetoeslag op 100 procent van het salaris is reeds doorgevoerd per 1 januari 2016. Besluitvorming over het verlagen en niet indexeren van de duurtetoeslag is uitgesteld en wordt in samenhang gezien met maatregel E.4.1.1 Hervorming Sociale Verzekeringen.

Thema C: Belastingen

- Doel**
- Het herinrichten van een robuust belastingstelsel met een brede grondslag, dat bijdraagt aan een eerlijke(re) verdeling van het inkomen, stimulering van de economie en uitvoerbaarheid en controleerbaarheid door de Belastingdienst;
 - het realiseren van adequaat ingerichte belastingdiensten.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
C.1	Om inkomsten te verhogen en het stelsel robuuster en eenvoudiger te maken zal een integrale doorlichting worden uitgevoerd van het fiscale stelsel inclusief de inkomstenbelasting. De volgende voorstellen zullen worden meegewogen: - Verbreding van de belastingbasis, verschuiving van directe naar indirecte belastingen en invoering VAT/BTW van 12,5 procent, conform voorstellen van de Fiscal Affairs Department (FAD) van het IMF of ABB conform fiscaal stelsel Caribisch Nederland. - Maatregelen gericht op substantiële vermindering van belastinguitgaven en bijdragen/overdrachten aan derden. - Beperken bestuurlijke inmenging/discretionaire bevoegdheden van zowel ambtenaren als bestuurders (m.b.t. aftrekposten, 'tax holidays'). Op basis van de doorlichting en adviezen zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd. Rekening zal gehouden worden met internationale regels van o.a. de OECD.	C.1.2	Uitvoering Quickwins uit het plan van aanpak.	1. Afronden concept landsbesluit voorkoming dubbele belasting.	1 juli 2022	Curaçao	Datum aangepast. Landsbesluit voorkoming dubbele belasting is door SFZ en WJZ afgerond en is aangeboden aan de SER ter beoordeling. Zolang het wetstraject loopt, zal dit op de UA blijven staan.
				3. Afronding eerste deel concept veegwet.	1 juli 2022	Curaçao	Veegwet 1 is afgerond en ligt bij WJZ voor advies. Zolang het wetstraject loopt, zal dit op de UA blijven staan.
				4. Concept wetswijziging omzetbelasting (OB).	1 juli 2022	Curaçao	Deze activiteit was bij het opstellen van UA Q2 nog in uitvoering. De implementatiedatum is vooruitgeschoven naar 1 januari 2023. Zo lang het wetstraject loopt, zal dit op de UA blijven staan.
				6. Model standaard verdrag ter voorkoming dubbele belasting met bijbehorend verdragsbeleid.	15 maart 2022	Curaçao	Deze activiteit was bij het opstellen van de UA2 nog in uitvoering en blijft derhalve openstaan tot afronding.
				7. Starten met schrijven van wetvoorstellen van visiedocument IB & WB	1 april 2022	Curaçao	
				8. Opstellen rullingbeleid	30 juni 2022	Curaçao	Opleveren van beleidsstuk om inspecteurs te helpen bij beoordeling van rullingverzoeken.
		C.1.3	Maandelijkse rapportage en overleg met BD Nederland.	1. Afstemming met en adviesinput van BD Nederland.	Maandelijks	Curaçao	
		C.1.4	Geactualiseerd hervormingsplan ten behoeve van implementatiefase.	1. Vastgesteld geactualiseerd hervormingsplan belastingstelsel.	31 maart 2022	Curaçao + Nederland	Op basis van een geactualiseerd hervormingsplan wordt gestart met de daadwerkelijke implementatie van de hervormingen. Dit plan wordt ter vaststelling voorgelegd aan de RvM van Curaçao en ter goedkeuring aan het COHO i.o.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
C.2	De Belastingdienst zal benodigde gegevens van de bancaire sector gaan ontvangen, voor zover dat nog niet gebeurt.	C.2.1	Nulmeting van aanwezige benodigde gegevens.	1. Vastgesteld plan van aanpak.	15 september 2021	Curaçao + Nederland	Deze activiteit was bij het opstellen van UA Q2 nog in uitvoering. Op basis van het plan van aanpak worden vervolgacties uitgevoerd.
C.3	Compliance-programma's worden voortgezet/opgesteld.	C.3.1	Loopt mee in plan van aanpak C.4.				
C.4	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek wordt bepaald of en hoe de Belastingdienst kan worden geoptimaliseerd en gemoderniseerd, dusdanig dat belastinginning effectief en efficiënt kan plaatsvinden. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	C.4.4	Maandelijkse rapportage en overleg met BD Nederland.	1. Afstemming met en adviesinput van BD Nederland.	Maandelijks	Curaçao	
		C.4.5	Geactualiseerd hervormingsplan ten behoeve van implementatiefase.	1. Vastgesteld geactualiseerd hervormingsplan belastingdienst.	31 maart 2022	Curaçao + Nederland	Deze activiteit was bij het opstellen van UA Q2 nog in uitvoering. Op basis van het hervormingsplan worden vervolgacties uitgevoerd.
		C.4.6	Op basis van bestaand en aanvullend onderzoek wordt bepaald of en hoe de Douane kan worden geoptimaliseerd en gemoderniseerd. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	1. Plan van aanpak voor de modernisering en optimalisering van de Douane.	31 maart 2022	Curaçao + Nederland	Deze activiteit was bij het opstellen van UA Q2 nog in uitvoering. Op basis van het plan van aanpak worden vervolgacties uitgevoerd.
C.5	Er wordt een Belastingregeling voor Nederland en Curaçao overeengekomen, in lijn met minimum Base Erosion and Profit Shifting (BEPS) voorwaarden waarbij o.a. wordt gekeken naar het voorkomen mogelijke winstverschuivingen.	C.5.1	Belastingregeling overeenkomen.	1. Uitgewerkte regeling ter besluitvorming in de RMR 2e kwartaal 2022.	1 juli 2022	Curaçao + Nederland	Deadline geactualiseerd. Deze activiteit was bij het opstellen van UA Q2 nog in uitvoering. Er is ambtelijk overeenstemming tussen de landen, de regeling wordt in het tweede kwartaal aan de RMR voorgelegd ter besluitvorming.

Thema D: Financiële sector

- Doel**
- Het realiseren van een stabiele financiële sector die zijn rol ter ondersteuning van de reële economie op een goede manier kan vervullen;
 - het realiseren van een passende wijze van regulering van de financiële sector, waarbij adequaat toezicht wordt gehouden op de naleving;
 - het realiseren van een toezichthouder die tijdig en daadkrachtig optreedt bij problemen bij financiële ondernemingen.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
D.1	Er wordt een integrale doorlichting van de financiële sector uitgevoerd door een externe onafhankelijke partij. Op basis van de uitkomsten van deze doorlichting worden maatregelen geformuleerd om tekortkomingen te adresseren.	D.1.2	Op zo kort mogelijke termijn volledig invulling geven aan maatregelen om tekortkomingen te adresseren naar aanleiding van aanbevelingen van het IMF inzake de financiële sector van de monetaire unie Curaçao-Sint Maarten.	2. Voortgang van de uitvoering van de aanbevelingen van het IMF monitoren en bijsturen waar nodig.	doorlopend	CBCS	
D.2	Er wordt een integrale doorlichting van het stelsel van toezicht (wet- en regelgeving, toezichtbeleid) op de financiële markten uitgevoerd door een externe onafhankelijke partij. Op basis van de uitkomsten van deze doorlichting worden maatregelen geformuleerd om tekortkomingen te adresseren.	D.2.1	Op zo kort mogelijke termijn volledig invulling geven aan maatregelen om tekortkomingen te adresseren naar aanleiding van aanbevelingen van het IMF inzake de financiële sector van de monetaire unie Curaçao-Sint Maarten.	2. Voortgang van de uitvoering van de aanbevelingen van het IMF monitoren en bijsturen waar nodig. Bij de verdere uitvoering van het hervormingsprogramma door de CBCS zullen in lijn met de aanbevelingen van het IMF de transitie naar risico-gebaseerd toezicht en de versterking van toezichthandhaving worden geprioriteerd.	doorlopend	CBCS	
D.3	Er wordt een onderzoek uitgevoerd naar de maatschappelijke kosten van de eigen munt versus dollarisatie door een externe onafhankelijke partij. Besluit over wenselijke monetaire structuur. Op basis van de uitkomsten van het onderzoek zullen de maatregelen worden bepaald en geïmplementeerd.	D.3.1	Onderzoek naar Dollarisatie door het IMF.	2. CBCS zal op basis van de bevindingen van het IMF-rapport over de voor- en nadelen van de dollarisatie als eerste follow-up analyseren hoe de mogelijke nadelen die samenhangen met het hebben van een eigen munt in de landencontext het beste kunnen worden ondervangen.	Eind 2022	CBCS + Curaçao	CBCS zal de analyse in 2022 opleveren.
D.4	Er vindt modernisering plaats van bekende tekortkomingen in wet- en regelgeving, in ieder geval invoering Depositogarantiestelsel DGS en modernisering resolutieraamwerk). Overzicht van welke wetgeving zou moeten worden aangepast, vervolgens aanpassing, besluitvorming en implementatie van de wetgeving.	D.4.1	Voortzetting plan van aanpak CBCS, ontwikkeling wetgevingskalender en afspraken met WJZ over versterking wetgevingscapaciteit.	2. Wetgevingskalender implementeren. Bij de verdere uitvoering van het hervormingsprogramma door de CBCS zal, in lijn met de aanbevelingen van het IMF, bij de verdere modernisering de depositogarantiestelsels worden geprioriteerd.	doorlopend	CBCS + Curaçao	
D.5	De governance van de CBCS wordt versterkt, conform internationale best practices waaronder door het scheiden van verschillende taken binnen de CBCS.	D.5.2	Op zo kort mogelijke termijn volledig invulling geven aan maatregelen om tekortkomingen te adresseren naar aanleiding van aanbevelingen van het IMF inzake de interne organisatie van de CBCS.	1. Voortgang aanbevelingen naar aanleiding van review interne organisatie monitoren. Bij de opvolging van de aanbevelingen uit het IMF-rapport staat de onafhankelijkheid van de CBCS voorop.	doorlopend	CBCS + Curaçao	De interne governance is een verantwoordelijkheid van de CBCS. Het bewaken van de onafhankelijkheid is een verantwoordelijkheid van zowel de landen Curaçao en Sint Maarten als van de CBCS.

Thema E: Economische hervormingen

- Doel**
- Het realiseren van een weerbare, dynamische en veerkrachtige economie;
 - het realiseren van een robuust en betaalbaar sociaal zekerheidsstelsel, dat de prikkels op de juiste plek legt.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
E.1	Er zal een integrale analyse van het huidige arbeidsmarktbeleid, wet- en regelgeving worden uitgevoerd op basis waarvan het arbeidsmarktbeleid wordt geactualiseerd en gemoderniseerd. Maatregelen als arbeidstijdverkorting, deeltijdwerken, contracten voor bepaalde tijd, versoepelen ontslagrecht, wegnemen belemmeringen voor aannemen buitenlandse arbeidskrachten, illegale tewerkstelling en bestrijding van de jeugdwerkloosheid zullen in de analyse worden betrokken. Op basis van de analyse worden voorstellen ontwikkeld en geïmplementeerd.	E.1.1	Onderzoek arbeidsmarktbeleid en wet- en regelgeving.	4. Eindrapport opgeleverd.	15 mei 2022	Curaçao + Nederland	Het onderzoeksbureau is gestart met de werkzaamheden en verwacht tijdig het eindrapport te kunnen opleveren. Het is essentieel dat alle stakeholders hun inhoudelijke bijdrage leveren aan het onderzoek.
				5. Vastgesteld pakket van hervormingsmaatregelen.	1 oktober 2022	Curaçao	Politieke besluitvorming, inclusief afstemming met sociale partners, over de keuze uit het geadviseerde pakket aan hervormingsmaatregelen.
				6. Uitvoeringsagenda opgesteld.	Nader te bepalen	Curaçao + Nederland (werkgroep E.1)	Er wordt een plan opgesteld voor de uitvoering van de gekozen hervormingsmaatregelen.
				7. Uitvoeringsagenda vastgesteld.	Nader te bepalen	Curaçao + Nederland	Het plan wordt goedgekeurd door het COHO i.o. en door de Raad van Ministers vastgesteld.
E.2	De informele economie en illegale arbeid wordt tegengegaan. Op basis van onderzoek naar de omvang van de informele economie zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	E.2.0	Dit wordt doorgeschoven naar een volgende uitvoeringsagenda.				
E.3	Illegale tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten wordt tegengegaan. Er zal onderzoek worden gedaan naar illegale tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten. Op basis van de resultaten en aanbevelingen worden voorstellen ontwikkeld en geïmplementeerd.	E.3.1	Onderzoek illegale tewerkstelling arbeidskrachten.	6. Lijst quick wins en korte termijn maatregelen + implementatieplan. En lijst lange termijn maatregelen.	1 april 2022	Curaçao + Nederland	Deadline is bijgesteld, nadat in februari een externe consultant is aangetrokken om voor het einde van het eerste kwartaal de resultaten te verwezenlijken, en hierbij ook voldoende aansluiting met E.1 te behouden.
				7. Behoeft nader onderzoek in kaart gebracht.	1 april 2022	Curaçao + Nederland	Deadline is bijgesteld, zie E.3.1.6.
				8. Vastgesteld pakket van hervormingsmaatregelen.	1 juli 2022	Curaçao	Politieke besluitvorming: er is een keuze gemaakt uit het geadviseerde pakket aan hervormingsmaatregelen.
				9. Start implementatie hervormingsmaatregelen.	Q3	Curaçao + Nederland	Nadat politieke besluitvorming heeft plaatsgevonden kan worden gestart met de implementatie van de quick wins en kortetermijnmaatregelen.
				10. Start nader onderzoek	1 juni 2022	Curaçao + Nederland	Indien E3.1.7 heeft uitgewezen dat er nader onderzoek moet worden gedaan.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
E.3	Illegale tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten wordt tegengegaan. Er zal onderzoek worden gedaan naar illegale tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten. Op basis van de resultaten en aanbevelingen worden voorstellen ontwikkeld en geïmplementeerd.	E.3.2	Verbeteren toelatingsketen van vermogenden-, ondernemende- en kennismigranten.	1. Start implementatie verbetervoorstellen voor de toelatingsketen van vermogenden-, ondernemende- en kennismigranten.	15 mei 2022	Curaçao	De RvM heeft 8 september 2021 besloten het implementatieplan "Van denken naar doen: verbetervoorstellen voor de toelatingsketen van vermogenden-, ondernemende- en kennismigranten" uit te voeren. Tot op heden stond deze maatregel opgenomen in E6, maar gezien betreffende regelgeving en procedures, is de maatregel verplaatst.
E.4	Bewerkstelligd wordt dat het stelsel van sociale zekerheid een activeringsfunctie zal hebben, met de juiste prikkels, waarbij tevens zorggedragen wordt voor adequaat sociaal vangnet. Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd. Bezien in samenhang met de maatregelen omtrent de hervorming van de arbeidsmarkt.	E.4.1	Realiseren duurzame betaalbaarheid Sociale Verzekeringen (behoudens zorggerelateerd). Hierbij wordt zowel de financieringskant, als de kostenkant meegenomen.	1. Aanbestedingsprocedure onderzoek Sociale Verzekeringen afgerond.	30 april 2022	Curaçao + Nederland (werkgroep sociale verzekeringen)	
		E.4.2	Realiseren duurzame betaalbaarheid sociale voorzieningen. Hierbij wordt zowel de financieringskant, als de kostenkant meegenomen.	2. Plan van aanpak opgesteld.	31 maart 2022	Curaçao + Nederland (werkgroep sociale voorzieningen)	
				3. Plan van aanpak vastgesteld.	15 mei 2022	Curaçao + Nederland (werkgroep sociale voorzieningen)	Het plan wordt goedgekeurd door het COHO i.o. en door de Raad van Ministers vastgesteld.
				4. Start uitvoering plan van aanpak werkgroep sociale voorzieningen.	1 juni 2022	Curaçao + Nederland (werkgroep sociale voorzieningen)	Nadat politieke besluitvorming heeft plaatsgevonden (E.4.2.3) kan worden gestart met de uitvoering van het plan van aanpak.
				5. Aanbestedingsprocedure consultant knelpuntenanalyse afgerond.	Nader te bepalen	Curaçao + Nederland (werkgroep sociale voorzieningen)	
		E.4.3	De werkgroep SVB maatregelen werkt opties uit die op de korte termijn een bijdrage leveren aan de houdbaarheid van de sociale zekerheid en de zorg (zie ook F.3.2).	2. Maandelijks rapportage SVB-maatregelen, waaruit blijkt dat Curaçao op schema is om evenwicht in het schommelfonds te bereiken in 2022 en 2023 zonder de landsbijdrage te verhogen.	Maandelijks, laatste dag van de maand.	Curaçao	Conform besluitvorming RMR 18 juni 2021.
E.5	Curaçao verhoogt de pensioengerechtigde leeftijd naar 66 (in 2025), tenzij uit onafhankelijk onderzoek blijkt dat een verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd naar 66 jaar in 2025 niet realistisch is en er alternatieve voorstellen zijn met hetzelfde budgettaire effect. Een onafhankelijk economisch instituut (aangewezen door het COHO in overleg met het land) brengt in kaart wat de structurele budgettaire effecten zijn voor de betaalbaarheid van de pensioenen en sociale zekerheid als de pensioengerechtigde leeftijd wordt verhoogd naar 66 jaar in 2025 en verder verhoogd zou worden door koppeling aan de levensverwachting en rekent de alternatieve voorstellen door. De uitkomsten worden voorgelegd aan Curaçao en Nederland waarna in overleg bekeken wordt hoe er invulling wordt gegeven aan de onderzoeksresultaten.	E.5.0	Dit wordt doorgeschoven naar de volgende uitvoeringsagenda.				

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
E.6	<p>Ondernemerschap en het investeringsklimaat zullen worden bevorderd. Daarbij is o.a. van belang dat het vergunningstelsel wordt geoptimaliseerd, de costs of doing business worden verlaagd, en bureaucratie (red tape) wordt weggenomen.</p> <p>Op basis van een integrale doorlichting van (o.a.) wet- en regelgeving zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.</p>	E.6.1	Nederland zal, in samenwerking met Curaçao, een doorlichting van het ondernemerschap(sbeleid) en het vestigings- en investeringsklimaat van Curaçao uitvoeren.	2. Onderzoek uitgevoerd en voorstellen opgesteld voor vervolgtraject.	15 april 2022	Curaçao	Dit heeft vertraging opgelopen. De contouren van het implementatieprogramma op basis van de prioriteiten uit het onderzoek zijn benut om vervolgstappen te bepalen. Nadere uitwerking in een plan van aanpak en aanstellen programma manager volgt.
		E.6.2	Onderzoek naar haalbaarheid en modaliteiten van een garantie-instrumentarium en onderzoek naar de mogelijkheden om een afwegingskader voor individuele bedrijfssteun te maken.	1. Besluitvorming inzet afwegingskader respectievelijk garantie-instrument.	30 juni 2022	Curaçao + Nederland	Datum geactualiseerd. De beschikbare middelen zijn na overleg grotendeels gereserveerd voor individuele bedrijfssteun. Momenteel wordt verkend hoe het resterende bedrag wordt ingezet.
				2. Opstellen en operationaliseren garantie-instrumentarium en toepassen individuele bedrijfssteun o.b.v. vastgestelde afwegingskaders	30 juni 2022	Curaçao + Nederland	Datum geactualiseerd. De beschikbare middelen zijn na overleg grotendeels gereserveerd voor individuele bedrijfssteun. Momenteel wordt verkend hoe het resterende bedrag wordt ingezet.
		E.6.3	Aanpak 'red tape'.	3. Besluitvorming afgerond over eerste prioriteiten voor uitvoering, inclusief het regelen van ontbrekende capaciteit en middelen op basis van een plan van aanpak.	30 oktober 2021	Curaçao + Nederland	Dit heeft vertraging opgelopen. De contouren van het implementatieprogramma op basis van de prioriteiten uit het onderzoek zijn benut om vervolgstappen te bepalen. Nadere uitwerking in een plan van aanpak en aanstellen programmamanager volgt.
				5. Inventariseren en publiceren fiscale stimuleringsinstrumenten opgesplitst naar economische sectoren	1 april 2022	Curaçao	
				6. Identificeren te optimaliseren vergunningsverlening procedures	30 juni 2022	Curaçao	
				7. Plan van aanpak vernieuwen beleid verkoop alcoholische dranken en uitoefenen horeca gereed	30 juni 2022	Curaçao	
		E.6.4	Onderzoek 'Costs of doing business'.	3. Besluitvorming afgerond over eerste prioriteiten voor uitvoering, inclusief het regelen van ontbrekende capaciteit en middelen op basis van een plan van aanpak.	30 oktober 2021	Curaçao + Nederland	Vervolgacties voor deze maatregel zullen worden samengevoegd onder Red Tape nadat het implementatieprogramma en de plannen van aanpak zijn vastgesteld.
		E.6.5	Project integrale gebiedsontwikkeling Schottegat en Havengebied: dit wordt doorgeschoven naar een volgende agenda.				Het project wordt doorgeschoven, omdat de voorgenomen ontwikkelingsrichting vooralsnog onvoldoende draagvlak geniet. Visieontwikkeling voor onderbouwing uitwerkingsactiviteiten wordt herstart.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
E.7	Ontwikkelen en implementeren grondbeleid en ruimtelijk ordeningsbeleid.	E.7.1	Duurzame versterking van Domeinbeheer.	1. Plan van aanpak duurzame versterking organisatie van Domeinbeheer.	1 januari 2022	Curaçao	Ten tijde van het opstellen van de uitvoeringsagenda voor Q2 2022 is het plan van aanpak gereed en ingebracht voor vaststelling. Op basis van het plan van aanpak zijn vervolgstappen in deze uitvoeringsagenda opgenomen.
		E.7.2	Hervorming en verzakelijking van het grond- en vastgoedbeleid en -beheer.	4. Overzicht gereed van alle gronden en gebouwen op de balans van Domeinen.	30 juni 2022	Curaçao	Datum geactualiseerd. Er is geen integrale administratie van de gronden die niet zijn uitgegeven in erfpacht maar wel in bezit zijn van de overheid van Curaçao. Een interviewtraject wordt gestart om de kennis over niet uitgegeven gronden op te halen uit de organisatie. De verwachting is dat hiermee 80% van de betreffende gronden in beeld kan worden gebracht.
		E.7.3	Schoon door de poort.	2. Alle extra inkomsten en uitgaven m.b.t. tot facturatie, wederuitgifte en legalisatie opnemen in de suppletoire begroting.	1 maart 2022	Curaçao	Er wordt een budgettaire constructie uitgewerkt waarmee de projecten van maatregel E7 budget-neutraal uitgevoerd kunnen worden.
		E.7.4	Bijdrage aan de economische ontwikkeling.	2. Uitwerking principenota's over gebiedsontwikkelingen Rif en Colon	30 juni 2022	Curaçao	Datum geactualiseerd. De werving voor expertondersteuning voor de uitwerking van de principenota's is van start.
		E.7.5	Bijdrage aan de overheidskas.	1. Plan van aanpak inhaalslag correcte facturatie erfpacht en huur (incl. opschoning debiteurenadministratie) en ondersteuning verzakelijking overheidshuisvesting.	1 januari 2022	Curaçao	Ten tijde van het opstellen van de uitvoeringsagenda voor Q2 2022 is het plan van aanpak gereed en ingebracht voor vaststelling. Op basis van het plan van aanpak worden vervolgstappen in deze uitvoeringsagenda opgenomen.

Thema F: **Zorg**

- Doel**
- Het beheersen en beheersbaar houden van COVID-19;
 - het borgen van de continuïteit van de acute zorg;
 - het efficiënt inrichten van de zorg en het realiseren van een robuust en betaalbaar zorgstelsel.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
F.1	Om COVID-19 te kunnen beheersen en beheersbaar te houden worden de adviezen van het OMT Cariben (24 april 2020 en 3 juni 2020) doorgevoerd, waaronder in ieder geval de volgende maatregelen: - op peil houden beschikbare IC-capaciteit; - versterken diensten publieke gezondheid (o.a. i.v.m. bron- en contactonderzoek) - op voorraad houden van voldoende persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM); - vergoten en op peil houden testcapaciteit; - invoeren syndroom surveillance; - garanderen voldoende air-ambulance capaciteit; - Aankoop COVID vaccin en doorvoeren vaccinatieprogramma (vanaf beschikbaar zijn vaccin).	F.1.1			doorlopend	Curaçao	
F.2	In het kader van doelmatigheid worden overbodige dubbelingen in het zorgaanbod van de verschillende ziekenhuizen en andere inefficiënties in kaart gebracht en teruggedrongen, middels opstellen en uitvoeren plan samenwerking regionale ziekenhuizen Caribisch gebied Koninkrijk en maken bestuurlijke afspraken, waaronder in ieder geval wordt verstaan: – reduceren van het aantal medische uitzendingen naar derde landen door uitbreiding van zorgaanbod binnen het Caribisch gebied van het Koninkrijk (top-specialistische zorg); – gezamenlijke inkoop medicatie, middelen, materialen en apparatuur; – regionaal opleiden en capaciteitsplanning van zorgpersoneel (kosten opleiding reduceren door minder opleiden in het buitenland); – rationalisering laboratoriumzorg en reductie aantal laboratoria; – medische specialisten die verzekerde zorg leveren in loondienst van ziekenhuizen (sterfhuisconstructie); – versterken samenwerking eerstelijnszorg en tweedelijnszorg; – herijken bekostigingswijze en tarieven tweedelijnszorg samen met zorgverzekeraars en Nederlandse zorgautoriteit.	F.2.1	Uitvoering afspraken vierlandenoverleg januari 2022	1. Oprichting van DCHA als rechtspersoon; 2. Opening rekening door DCHA waarop de landen hun respectievelijke geldbijdragen kunnen storten; 3. Opstellen, afronden en operationaliseren projectplan DCHA	30 juni 2022	Curaçao + Nederland	Tijdens het vierlandenoverleg van januari 2022 is een conclusiedocument op bestuurlijk niveau geaccordeerd, waarin afspraken zijn opgenomen over openstaande punten met betrekking tot de formele oprichting van een coöperatie. Medio juni 2022 wordt een projectplan voorgelegd aan de bestuurders van de landen. Goedkeuren van het projectplan door de bewindvoerders volksgezondheid van de landen zal een formele "go" voor de DCHA betekenen.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
F.3	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek naar de doelmatigheid (inclusief bekostiging) en effectiviteit van de zorg en de uitkomsten van maatregel F.2 zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd. Gedacht kan worden aan herijken verzekeringspakket en invoeren van eigen betalingen.	F.3.1	Een plan van aanpak vaststellen voor de inrichting van het traject om de duurzame betaalbaarheid, toegankelijkheid en kwaliteit van het zorgstelsel te realiseren. Hierbij wordt zowel de financieringskant, als de kostenkant (modernisering zorgstelsel waaronder governance) meegenomen.	2. Start overleg hervormingsprogramma zorg.	1 april 2022	Curaçao + Nederland	In het tweede kwartaal van 2022 zal het overleg over een hervormingsprogramma zorg starten, mede op basis van het rapport "Kopzorgen over de zorg". Uitvoeringsresultaten zullen neerslaan in de uitvoeringsagenda Q3.
		F.3.2	De werkgroep SVB maatregelen werkt opties uit die op de korte termijn een bijdrage leveren aan de houdbaarheid van de sociale zekerheid en de zorg (zie ook E.4.1.3).	2. Maandelijkse rapportage SVB-maatregelen is opgeleverd, waaruit blijkt dat Curaçao op schema is om evenwicht in het schommelfonds te bereiken in 2022 en 2023 zonder de landsbijdrage te verhogen.	Maandelijks, laatste dag van de maand.	Curaçao	Conform besluitvorming RMR 18 juni 2021.
		F.3.3	Implementatie maatregelen ter minimalisering verliezen bij het ziekenhuis CMC.	1. Maandelijkse rapportage over voortgang is opgeleverd, waaruit de succesvolle voortgang van Curaçao blijkt om het doel – het minimaliseren van verliezen bij het CMC – te behalen. Hierbij kan worden verwezen naar de verschillende trajecten zoals beschreven in het Plan van aanpak 'Verduurzaming CMC'. De rapportage wordt iedere 15e van de maand vanaf augustus 2021 bij de COHO i.o. aangeleverd (doorlopend).	Maandelijks per de 15e van de maand.	Curaçao	Conform besluitvorming RMR 18 juni 2021. Iedere laatste maand van het kwartaal (maart, juni, september, december) beschrijft de voortgangsrapportage tevens hoe gevorderd wordt op de beschreven randvoorwaarden van het plan van aanpak.
				4. Als onderdeel van het geactualiseerde plan van aanpak "Verduurzaming CMC", levert de NZa een advies op over de financiële situatie bij het CMC.	31 maart 2022	Curaçao	De uitvoering van het plan van aanpak "Verduurzaming CMC" wordt gemonitord in de maandelijkse rapportage (F.3.3.1). De opvolging van de aanbevelingen uit het rapport van de NZa zullen in de volgende Uitvoeringsagenda neerslaan.

Thema G: Onderwijs

- Doel**
- Het realiseren van een basiskwaliteit van onderwijs;
 - realiseren van een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt;
 - het realiseren van goede doorstroom tussen stelsels van onderwijs (al dan niet in Europees Nederland).

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
G.1	<p>Een expertgroep uit de vier landen / groep onderwijsexperts uit de vier landen voert een doorlichting uit van het gehele onderwijsbestel, met inbegrip van alle publieke en particuliere betrokken partijen, inclusief de overheid. Hierbij komen in ieder geval aan de orde:</p> <ul style="list-style-type: none"> - onderwijskwaliteit, lesmethoden en –middelen; - aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt; - doorstroom tussen ko, po, vo en mbo/ho/wo (al dan niet in Europees Nederland); - doelmatigheid en doeltreffendheid van de onderwijsbekostiging, mitigeren van inefficiënties in het systeem; - versterken van de kwaliteitsverbetering door effectief toezicht door onder andere de inspecties; samenwerking onderwijs- en ontwikkelingsvoorzieningen in de regio (en eventueel Europees Nederland). <p>Hierbij worden in elk geval de onderwijsinspecties van de vier landen betrokken.</p> <p>Op basis van de uitkomsten van de doorlichting worden maatregelen ontwikkeld en geïmplementeerd.</p>	G.1.1	Uitvoeren doorlichting op basis van vastgesteld plan van aanpak.	3. Tussenrapportage gereed.	30 april 2022	Curaçao + Nederland	Vervolgstappen worden bepaald indien de uitkomsten van de doorlichting daar al aanleiding toe geven.
				4. Eindrapport opgeleverd.	31 oktober 2022	Curaçao + Nederland	
		G.1.2	Achterstallig onderhoud onderwijshuisvesting aanpakken.	9. Onderhoudsplan inclusief financieringsplan voor de eerste tranche scholen gereed.	31 mei 2022	Curaçao + Nederland	Datum is geactualiseerd. Het onderhoudsplan inclusief financieringsplan is reeds in concept gereed. Door de nog in te richten onderhoudsorganisatie moet het plan worden afgerond en vastgesteld.
				10. Opstellen strategisch huisvestingsplan.	Nader te bepalen	Curaçao + Nederland	Het strategisch huisvestingsplan kan pas worden afgerond als ook de doorlichting van het onderwijs is uitgevoerd en daarover is besloten (G.1.1).
				11. Achterstallig onderhoud van de eerste tranche scholen is gestart	30 juni 2022	Curaçao + Nederland	

Thema H: Versterken rechtsstaat

- Doel**
- Een bijdrage leveren aan de versterking van de rechtsstaat, door in ieder geval in te zetten op het versterken van het grenstoezicht, de aanpak van financieel-economische criminaliteit en het verbeteren van het detentiewezen.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
H.1	In het belang van stabiliteit van de openbare orde en veiligheid worden tot nader orde geen bezuinigingen toegepast die de operationele uitvoeringscapaciteit binnen de meest vitale sectoren van de rechtsstaat (Politie, Douane, Landsrecherche, OM, Hof, Kustwacht, gevangeniswezen en de veiligheidsdienst) beperken.	H.1.1			doorlopend	Curaçao	
		H.1.2	Evaluatie formatie, bezetting en begroting genoemde diensten van 2018-2021 om operationele uitvoeringscapaciteit te bepalen.	2. Evaluatie Douane en OM	31 maart 2022	Curaçao	Na de reeds afgeronde evaluatie van de politie, Landsrecherche en het gevangeniswezen is dit de tweede ronde instanties waarvan de uitvoeringscapaciteit wordt bepaald.
				3. Inzicht in benodigde personele inzet SDKK (detentie en vreemdelingenbewaring) om de wettelijke taken uit te kunnen voeren.	30 juni 2022	Curaçao + Nederland	In het kader van maatregel B4 wordt nu met voorrang t.b.v. SDKK bekeken hoeveel personeel er minimaal nodig is om de wettelijke taken te kunnen invullen; een (basis) activiteitenprogramma, humane behandeling en veiligheid aan vreemdelingen en gedetineerden te kunnen bieden.
H.2	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald of en hoe de (fysieke en online) goksector hervormd moet worden. Doelstelling is het verhogen van de inkomsten voor de overheid. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	H.2.1	Dit wordt meegenomen in relatie tot H.19.				
H.9	Landen werken gezamenlijk toe naar een geharmoniseerd niveau van bescherming persoonsgegevens binnen het Koninkrijk middels een Rijkswet. Een plan van aanpak zal worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	H.9.1	Projectfase uitvoeren op basis van vastgesteld plan van aanpak .	4. Concept wetsontwerp gereed.	1 juli 2022	Curaçao + Nederland	Het concept-wetsontwerp zal uiterlijk in het JVO van juli 2022 geagendeerd worden voor behandeling en eventuele goedkeuring.
H.12	Beheer en toezicht t.a.v. het criminaliteitsfonds wordt op orde gebracht. Curaçao en Sint Maarten volgen de aanbevelingen uit de rapporten van de Raad voor de Rechtshandhaving op. Uiterlijk 1 april 2021 hebben de landen een onafhankelijke organisatie aangewezen die het fonds controleert op het opvolgen van de aanbevelingen en rapporteert of het fonds naar behoren werkt.	H.12.2	Aangewezen onafhankelijke organisatie controleert opvolging aanbevelingen en rapporteert of het fonds naar behoren werkt.	1. Implementatie aanbevelingen worden gemonitord.	Doorlopend	Curaçao	
				2. Bijgestelde realistische planning voor de uitvoering van het plan van aanpak (uit april 2021) is opgesteld door projectgroep	1 mei 2022	Curaçao	Aan de hand van de bijgestelde planning worden in de uitvoeringsagenda Q3 passende activiteiten opgenomen.
H.17	Curaçao komt met behulp van Defensie voor 1 maart 2021 met een plan van aanpak om de verouderde dienstplichtverordeningen aan te passen en om de CURMIL te professionaliseren, waarbij onder andere de doorstroombijeenkomsten van de CURMIL naar de landelijke veiligheidspartners worden verankerd.	H.17.1	Opstellen plan van aanpak gericht op verdere professionalisering van de CURMIL, waar actualisatie van de Dienstplichtverordening een onderdeel van is.	2. Actualiseren dienstplichtverordening.		Curaçao + Nederland	Uitvoering geschiedt in goed overleg met de Landen. Curaçao werkt met Defensie aan de actualisering van de dienstplichtverordening, een specifiekere tijdspad wordt nog bepaald.
		H.17.2	Ministeriele regeling met algemene werking toetreden vrouwen tot CURMIL.	1. Vastgestelde ministeriële regeling met als doel verdere modernisering CURMIL	1 augustus 2022	Curaçao	In het kader van internationale verdragen is het niet wenselijk dat in deze tijd vrouwen worden uitgesloten van bepaalde beroepen. De ministeriële regeling zet dit recht.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
H.18	Curaçao heeft op 1 april 2021 de benodigde stageplaatsen beschikbaar gesteld ten behoeve van het Sociaal Vormings Traject. Curaçao en Defensie sluiten voor 1 februari 2021 een convenant dat hierop toeziet.	H.18.1	Op basis van een gesloten convenant benodigde leerwerktrajecten beschikbaar stellen.	5. Aanvang SVT traject Defensie Curaçao	1 maart 2022	Curaçao + Nederland	
				6. Uitvoeringsorganisatie is geselecteerd op grond van openbare aanbesteding.	15 maart 2022	Curaçao	
				7. Financiering gereed houden ten behoeve van arbeidsplaatsen.	31 maart 2022	Curaçao	
				8. Uitvoeringsorganisatie volledig operationeel	1 juni 2022	Curaçao	
				9. Leerwerktrajecten beschikbaar.	1 juli 2022	Curaçao	
H.19	Curaçao komt met een getrappt plan voor de modernisering en hervorming van het aanbod van online-kansspelen. Dit plan bevat tevens een realistisch tijdspad met bijbehorende mijlpalen. De modernisering en hervorming omvat ten minste: 1. Wet- en regelgeving die voorziet in een onafhankelijke toezichthouder op online kansspelen. Zij verstrekt ook licenties en handhaaft indien nodig, waarbij als uiterste interventie de licentie kan worden ingetrokken. 2. Waarborgen dat aanbieders van online kansspelen vanuit Curaçao handelen conform wet- en regelgeving van de landen waarop zij zich richten. 3. Maatregelen om (via de Curaçao Gaming Control Board en de Belastingdienst) de door licentiehouders verschuldigde belastingen en licentievergoedingen te innen.	H.19.1	Uitwerken maatregel deel 1 en deel 2.	3. Advies door COHO i.o. en JenV is gegeven aan de NHC. Toets van COHO i.o. laat zien dat wetgeving voldoet aan de uitgangspunten van maatregel H2 en H19 van het Landspakket Curaçao.	1 april 2022	Nederland	De in het Nederlands vertaalde kaderwetgeving en het Landsbesluit zijn op 22 februari aan COHO i.o. gestuurd. De toets van het COHO i.o. en JenV zal ingaan op de mate waarin de wetgeving en het landsbesluit voldoen aan de uitgangspunten van maatregel H2 en H19 van het Landspakket. Het advies gaat in op hoe deze uitgangspunten (eventueel nog) beter geborgd kunnen worden.
				4. Verwerken uitkomsten toets COHO i.o. in de LOK, zodat wetgeving voldoet aan de uitgangspunten van H2/H19.	15 mei 2022	Curaçao	Indien de toets (zie H19.1.3) uitwijst dat aanpassing noodzakelijk is.
				5. Inventarisatie van de lagere regelgeving voortvloeiende uit de LOK is gereed en er is een planning gemaakt voor het opstellen van deze lagere regelgeving.	30 juni 2022	Curaçao	Inventarisatie van benodigde aanvullende lagere regelgeving op onder andere het gebied van handhaving, consumentenbescherming, verslavingspreventie en financiering terrorisme en witwassen is afgerond. De uitvoering van deze lagere regelgeving is van invloed op de inrichting van de CGA.
				6. De gevolgen van de (lagere regelgeving van de) LOK voor de inrichting van de CGA zijn in kaart gebracht.	Nader te bepalen	Curaçao	De uitwerking van de LOK en de lagere regelgeving zijn van invloed op de inrichting van de CGA. Daarom moeten de gevolgen voor de oprichting van de CGA in kaart worden gebracht, zodat de CGA adequaat ingericht kan worden. Voor de uitvoeringsagenda Q3 wordt een specifieke datum overeengekomen.
				7. Er is een goed functionerend online portaal ter registratie van online gaming operators die actief zijn op Curaçao.	1 augustus 2022	Curaçao	
		H.19/ H.2.1	Er zijn waarborgen ingesteld die erop toezien dat het kansspelbeleid in Curaçao voorziet in de bescherming van minderjarigen en andere kwetsbare spelers	1. Onderzoek naar gokverslaving in opdracht van de Curaçao GCB is afgerond.	1 oktober 2022	Curaçao	Uitkomsten van het onderzoek zijn een basis voor het opstellen van lagere regelgeving.
				2. Er is lagere regelgeving opgesteld ten behoeve van consumentenbescherming en verslavingspreventie.	Nader te bepalen	Curaçao	In een volgende uitvoeringsagenda wordt een specifieke datum overeengekomen.

Caribisch Orgaan voor Hervorming en
Ontwikkeling i.o.

Landspakket Curaçao

Uitvoeringsagenda 1 april – 30 juni 2022

